

מ"ת 8182/08/19 - מדינת ישראל נגד אליהו חיים סרוסי, מיכאל ששון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 8182-08-19 מדינת ישראל נ' סרוסי ואח'

לפני	כבוד השופט אברהם הימן
המבקשת	מדינת ישראל
נגד	
המשיבים	1. אליהו חיים סרוסי 2. מיכאל ששון

החלטה בעניינו של משיב 1

עניינה של החלטה זו בשאלת היתכנות חלופת מעצר.

רקע דיוני

נגד המשיבים הוגש ביום 5.8.29 כתב אישום המייחס להם עבירה של גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

על פי הנטען בכתב האישום, בין המשיבים לבין המתלונן שררה היכרות מוקדמת. ביום 27.7.19, בשעה 21:08 או בסמוך לכך, צעד המתלונן בגפו בשדרות מרדכי בן פורת באור יהודה, בדרכו לקיוסק הממוקם בקרבת מקום. באותה העת, שהו בקרבת מקום המשיבים יחד עם אחר. משהבחינו המשיבים במתלונן צועד לכיוונם, ניגשו אליו והחלו, בצוותא חדא, לתקוף אותו בעוצמה רבה. במעמד זה, היכה משיב 1 (להלן: "המשיב") מספר פעמים בחוזקה רבה, באמצעות אגרופיו, את פניו של המתלונן. במקביל לכך, ומשצנח המתלונן אל הקרקע כתוצאה מעוצמת המכות, בעט בו משיב 2 מספר פעמים, בעודו שרוע על הקרקע. מיד ובסמוך למתואר, עזבו המשיבים את הזירה, כשהם מותירים אחריהם את המתלונן שרוע על הקרקע, מדמם וללא הכרה. כתוצאה מתקיפתם המשותפת של המשיבים, נגרמו למתלונן דימומים, סחרחורות ושברים בפניו, ובכלל זה, שברים בלסת, באף ובארובת העין. המתלונן פונה לבית חולים ושם נזקק לטיפול רפואי.

בד בבד עם כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המשיבים עד תום ההליכים.

בדיון שהתקיים ביום 15.8.19 בפני השופט ב' שגיא הורה בית המשפט על הזמנת תסקירי שירות המבחן, תוך שקבע כך: "אף אם ניתן לבצע הבחנה בין שני המשיבים על בסיס עוצמת העבר הפלילי, ומשניתנה הסכמה לקיומן של ראיות לכאורה, ראיתי להורות על עריכת תסקירי שירות מבחן, מבלי שיהא בכך לנבא את הבאות או לעורר ציפיות".

בדיון שהתקיים לפני ביום 16.9.19 ולאחר שהונחו לפני תסקירי שירות המבחן אשר בסופם המלצה שלילית ועל יסוד טעמים שפירטתי באותה החלטה, נעתרתי לבקשת הסניגורים והוריתי על הגשת תסקירים משלימים.

תסקיר משלים בעניינו של משיב 1 הוגש ובדיון שהתקיים לפני ביום 23.10.19 שמעתי את טיעוני באי כוח הצדדים.

תסקירי שירות המבחן

שירות המבחן ערך תסקירים מפורטים ומקיפים לאחר שפגש במשיב בבית המעצר ועל יסוד אבחונים קודמים שערך לו במסגרת הליכים אחרים. על פי התרשמותו של שירות המבחן, המשיב הוא בעל מאפייני אישיות בעייתיים ובלתי מסתגלים, מתקשה לגייס כוחות להתנהלות תקינה, מוצא מענה לצרכיו הרגשיים במסגרת השתייכות שולית ופועל באופן פורץ גבולות ואלים מתוך דלות כוחות ודפוסים שוליים שהפנים. שירות המבחן התרשם עוד כי המשיב מתקשה להציב לעצמו גבולות ולווסת התנהלותו במצבי דחק ומשבר ואינו מסוגל לשקול השלכות מעשיו לטווח ארוך ולבסס הרתעה מסנקציות קודמות. שירות המבחן מעריך כי הסיכון להישנות עבירות אלימות מצדו של המשיב הוא גבוה ואף רמת חומרתן של העבירות צפויה להיות גבוהה. בתוך כך הביא שירות המבחן בחשבון שיקוליו את אופי עברו הפלילי של המשיב והתיקים התלויים נגדו, את קשריו השוליים ואת מאפייני אישיותו לצד המוטיבציה שביטא לשינוי אורחות חייו. שירות המבחן התרשם אמנם באופן חיובי מהמפקחות המוצעות, אמו ואחותו של המשיב, אולם העריך כי נוכח קשייו של המשיב, בחירותיו הבעייתיות החוזרות, הוא אינו מתאים לשחרור לחלופה בתנאים מגבילים ועל כן לא המליץ שירות המבחן על כך. שירות המבחן ציין כי להערכתו, מצבו של המשיב מחייב הצבת גבול חיצוני ברור וחד משמעי שיהא בו לסייע לו בהצבת גבול פנימי ולהקל על המפקחות להפעיל סמכותן כלפיו לאורך זמן.

בתסקירו המשלים חזר שירות המבחן על התרשמותו ממאפייניו האישיותיים של המשיב ועל גורמי הסיכון במצבו. שירות המבחן התרשם באופן חיובי מהמפקחות המוצעות ובסופו של תסקיר המליץ על המשך מעצרו של המשיב בתנאי פיקוח אלקטרוני בבית משפחתו של המשיב בלוד, כחלופה שיהיה בה לצמצם, להערכת שירות המבחן, את הסיכון הנשקף מהמשיב. שירות המבחן המליץ אף על צו פיקוח מעצר למשך 6 חודשים במסגרתו יוכל שירות המבחן לעקוב אחר מצבו של המשיב ולהוות גורם סמכותי נוסף עבורו.

טיעוני באי כוח הצדדים

בא כוח המבקשת ביקש להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים. לטענתו, יש לדחות את המלצת שירות המבחן על המשך מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, דווקא משום גורמי הסיכון שזיהה שירות המבחן ומשום רמת המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו. בתוך כך טען בא כוח המבקשת כי את העבירה המיוחסת למשיב באישום זה ביצע הוא כחודש

וחצי בלבד לאחר ששחרר ממאסר וכי תלויים נגדו תיקים שעניינם גם כן בעבירות אלימות, כאשר באחד מהם מדובר בכתב אישום שכבר הוגש בגין עבירת אלימות בתוך כתלי הכלא. כמו כן טען כי לא חל כל שינוי המצדיק שינוי בעמדתו השלילית של שירות המבחן בדבר אי התאמתו של המשיב למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני.

בא כוח המשיב ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהורות על שחרורו של המשיב להמשך מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני בפיקוח שתי מפקחות שנמצאו כשירות ומתאימות לפיקוח על ידי שירות המבחן. לטענת הסניגור, מסוכנותו של המשיב נמצאה ככזו הניתנת לאיון בחלופת המעצר המוצעת, נוכח האמון שמצא שירות המבחן לתת במפקחות אשר הוכיחו בעבר את יכולתן במניעת הפרת תנאים מגבילים על ידי המשיב ונוכח התרשמותו של שירות המבחן כי ניתן ליתן במשיב אמון על יסוד התנהגותו במסגרת מגבילה בעבר.

דין והכרעה

בחינת האפשרות לשחרור נאשם ממעצר מאחורי סורג ובריה לחלופת מעצר, לרבות בתנאי פיקוח אלקטרוני, טעונה בדיקה בשני שלבים, וכך נפסק:

"היתכנותה של חלופת מעצר, טעונה בחינה דו שלבית. תחילה, על בית-המשפט לבחון האם קיימת חלופת מעצר כלשהי העשויה, ברמה העקרונית, לאיין את מסוכנותו של הנאשם. במידה שהשאלה הראשונה נענית בחיוב, על בית-המשפט לבחון את מידת התאמתן של חלופות מעצר קונקרטיות, בנסיבות העניין שלפניו" (בש"פ 8082/12 אברהם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (23.12.12)).

בעניין שלפני התלבטתי לא במעט. המשיב שלפני הוכיח על פי התנהלותו בעבר כי אדם אלים הוא ואלימותו מסכנת את הציבור. התסקיר הראשון שהוגש בתיק זה, מבטא באופן ברור ונחרץ, כי ככל שיהיה המשיב משוחרר, יסכן הציבור משום האלימות הטבועה בו.

לצורך העניין, ומשום שהעניין עלה בדיון שהתקיים לפני, עינתי בכתב אישום שהוגש נגד המשיב, אשר התייחס לתקופה בה שהה יחד עם המשיב 2 באותו בית סוהר ואף באותו אגף (כפי שיובהר להלן). על פי כתב האישום, בתאריך 9.2.19 במסדרון באגף 12 בכלא "אשל" תקף המשיב ביחד עם המשיב השני בבקשה זו, את המתלונן בכך שהמשיב דקר את המתלונן באמצעות חפץ חד מספר פעמים וגרם לפציעתו בשני חתכים בבטן שמאלית עליונה ולהמטומה בדופן בית חזה תחתון מצד שמאל. ואילו המשיב השני דקר את המתלונן באמצעות חפץ חד וגרם לו לפציעה שהייתה חתך בגבו (ת.פ. 15757-09-19 בית משפט השלום באר שבע התיק קבוע להקראה ליום 1.12.19).

יש כי ישאל השואל מדוע שהה המשיב בבית סוהר "אשל" באותה עת ובנסיבות המתוארות באותו כתב האישום? אכן שאלה במקומה וראויה היא לבירור והתייחסות. מסתבר כי נגזר דינו של המשיב למאסר למשך 22 חודשים, בגזר דין מיום 5.9.17 בבית משפט המחוזי מרכז בתיק פלילי 21093-02-16. על פי כתב האישום בגינו נדון המשיב כאמור ל-22 חודשי מאסר, עולה כי ביום 31.12.15 היה דין ודברים בין המשיב לבין המתלונן. בעקבות כך, בתאריך 13.1.16

סמוך לשעה 07:00 הגיע המשיב כשהוא נוהג ברכב מסוג שברולט לעיר ראשון לציון, למקום הנמצא סמוך למקום מגוריו של המתלונן. לאחר שהגיע המשיב לאותו מקום וסמוך לכך, נמצא המתלונן צועד על מדרכה. בהגיע המשיב למקום בו צעד המתלונן, בעודו נוהג ברכבו, סטה המשיב מנתיב נסיעתו עלה עם רכבו על המדרכה והתנגש עם חזית רכבו במתלונן ופגע בו. אחרי שפגע במתלונן נמלט מהמקום. כתוצאה מהפגיעה שפגע המשיב במתלונן נגרם לו שבר דחיסה בעמוד השדרה. ראוי לציין, כי בעקבות דין ודברים שהיו בין המשיב למתלונן ביום 31.12.15, כמפורט לעיל, ביקש המתלונן לישר את ההדורים עם המשיב באמצעות אדם שלישי, ומשנפגש אותו אדם עם המשיב, תשובתו של המשיב הייתה ברורה: שיסגור עם המתלונן ישירות, תשובתו של המשיב הייתה נחרצת: **"אל תתערב, אני אסגור עם מישל (המתלונן - א.ה.)- מה שיש לי עם מישל אני אסגור אנחנו ילדים גדולים"**. ואכן, המשיב "סגר" עם מישל, בכך שדרס אותו כמתואר לעיל. תוצאת ההליך בבית משפט המחוזי מרכז הייתה עונש מאסר למשך 22 חודשים.

במאמר מוסגר יצוין, כי בצמוד לכתב האישום בבית משפט המחוזי מרכז הוגשה גם בקשה למעצר המשיב עד תום הליכים. בהחלטה מיום 19.4.16, הורה בית המשפט המחוזי על מעצר המשיב עד תום ההליכים, וזאת משום מסוכנותו הרבה. ראוי להדגיש כי ההחלטה למעצר עד תום ההליכים ניתנה אף על פי שתסקיר שירות המבחן המליץ לשחררו למעצר בית (מ"ת 21147-02-16) וזאת משום מסוכנותו הרבה. אלא שערר שהגיש המשיב לבית המשפט העליון התקבל ובבש"פ 3674/16 מיום 15.5.16 החליט בית המשפט העליון, (כב' השופט י' דנציגר), להורות על מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני תחת מעצר מאחורי סורג ובריח.

ומצאתי להדגיש, ולחזור על כך שוב, בעקבות כתב האישום החמור, והאלימות החמורה שגילה המשיב עת דרס במכוניתו אדם, אך משום שהיה לו עמו קודם לכן, דין ודברים, נדון המשיב למאסר למשך 22 חודשים.

אלא שבכך לא תמה מסכת אלימותו של המשיב. בעת שהיה המשיב כלוא מאחורי סורג ובריח, בעקבות גזר הדין, כאמור, ויחד עמו היה כלוא גם המשיב 2, תקפו השניים, בין כותלי בית הסוהר, אסיר אחר, בכך ששניהם דקרו אותו (ת.פ. 15757-09-19 בבית משפט השלום בבאר שבע, כמצוין לעיל). יצוין כי איני מתעלם מכך שמדובר בהליך משפטי שטרם הסתיים, אך בהגשת כתב אישום, יש משמעות משפטית מסוימת ורלבנטית להחלטה שלפני.

ושוב, בכך לא תמה מסכת אלימותו של המשיב ולא הסתיימה, שכן, זמן קצר לאחר שהשניים השתחררו מבית הסוהר, תקפו, כפי עובדות כתב האישום שבבסיס הבקשה למעצר עד תום הליכים שלפני, אדם שהילך לתומו ברחובה של עיר. תקיפה, בלי כל הסבר או מניע, אשר על פי עובדות כתב האישום, הייתה ללא ספק אכזרית ביותר, ובעקבותיה גרמו לאותו אומלל חבלות חמורות עד כי טופל בבית חולים. ואני שואל, מה יש לציבור לומר על האדם האכזר, המשיב שלפני, כפי העולה מעובדות כתב האישום?

אני סבור שמדובר באדם מסוכן ביותר לציבור ברף מסוכנות גבוה ביותר. התסקיר הראשון שהוגש בעניינו של המשיב, הסביר, ללא ספק, באופן ברור ביותר ונחרץ, מידת מסוכנותו של המשיב.

אכן, בעקבות בקשת בא כוח המשיב הוגש תסקיר השני, משלים, אשר מצא להמליץ על מעצר בפיקוח איזוק אלקטרוני.

אין ספק, והדבר בבחינת עקרון יסוד בשיטתנו - לתסקירי שירות המבחן, ערך ומשקל רבים ביותר. שירות המבחן, בתסקיריו, הינו כלי עזר רב חשיבות בבוא בית משפט לקבל החלטות מושכלות. הלכה טבועה ומושרשת היטב במקומותינו, שלא בנקל, ידחה בית משפט המלצות שירות המבחן. אני סבור כי במקרה מיוחד זה, שלפני, מצוי החרג מן הכלל באשר לעקרון, ולפיכך ראוי לדחות המלצת שירות המבחן.

המשיב הינו אדם אלים ביותר המסכן את הציבור. מעשיו האלימים כפי שמצאתי לפרוש, כמפורט לעיל, אומרים מסקנה זו באופן שאינו משתמע לשני פנים. שהרי זמן קצר ביותר, כחודש וחצי בלבד לאחר שהשתחרר המשיב ממאסר ממושך, וביחד עם אותו אדם עמו ריצה עונש מאסר - המשיב 2, תקפו את אותו אומלל שנקרה, לרוע מזלו, בדרכם, בתקיפה אכזרית ביותר. מה יש לומר לאדם, שזה זמן קצר ביותר לאחר שנדון לעונש מאסר ממושך בגין מעשה אלימות חמור - דריסת אדם במכוניתו, בכוונת מכוון, והנה חוזר הוא ומבצע מעשה אלימות כה אכזרי? אני סבור שיש לומר לו כך: "הנך מסוכן לציבור וגם מעצר באיזוק אלקטרוני לא יאיין מסוכנותך". אלה המילים שיש לומר לאדם זה, וזה יהיה המסר שעל מערכת המשפט להעביר לו ולציבור.

אני מורה על מעצר המשיב עד תום ההליכים.

המזכירות תעביר החלטתי זו לבאי כוח הצדדים ולשירות המבחן.

ניתנה היום, כ"ח תשרי תש"פ, 27 אוקטובר 2019, בהעדר הצדדים.